

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2016

Województwo łódzkie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Agnieszka Komor

dr Dariusz Turek

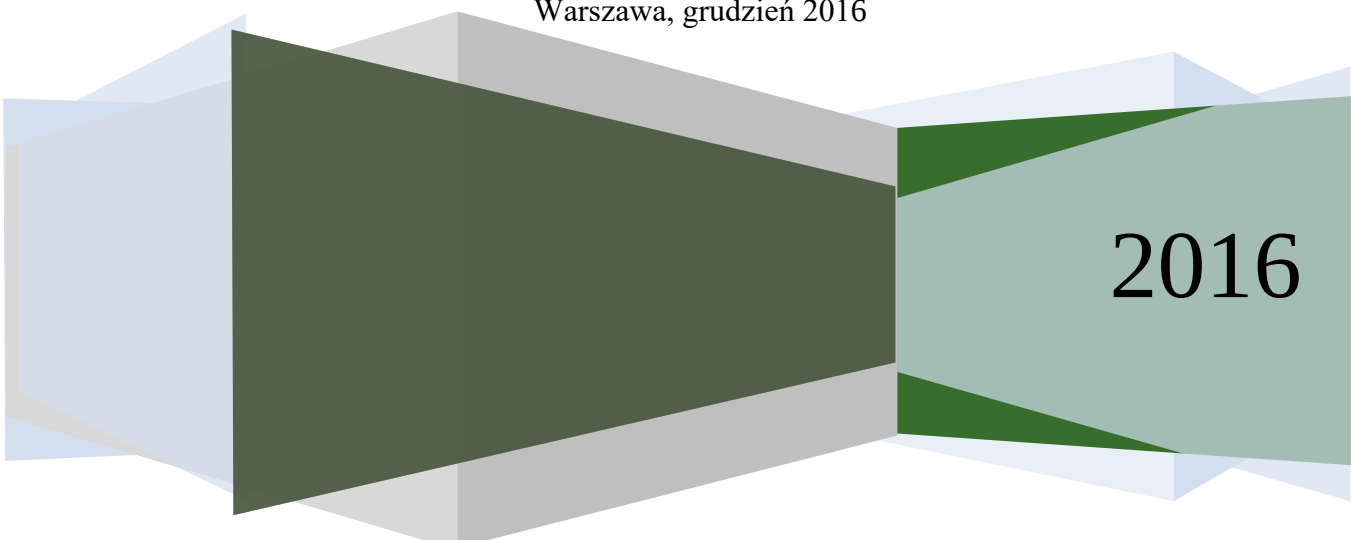
dr Patrycjusz Zarębski

mgr Mariusz Czernecki

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, grudzień 2016

2016

POLSKA AGENCJA INFORMACJI
I INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH S.A.

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. działa na rzecz zwiększenia napływu inwestycji do Polski, rozwoju polskich inwestycji zagranicznych oraz intensyfikacji polskiego eksportu.

Wspierając przedsiębiorców, Agencja pomaga w pokonywaniu procedur administracyjnych oraz prawnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć. PAIiIZ pomaga m.in. w opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, wiarygodnych partnerów oraz dostawców.

PAIiIZ realizuje programy dedykowane ekspansji na rynki perspektywiczne: Go China, Go Africa, Go Arctic, Go India, Go ASEAN oraz Go Iran. W celu bezpośredniego wsparcia polskich firm na miejscu inwestycji, Agencja sukcesywnie uruchamia oddziały zagraniczne.

Szczegółowe informacje na temat usług oferowanych przez PAIiIZ dostępne są na stronie: www.paiz.gov.pl

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są corocznie publikowane od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa łódzkiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych uwzględniających ocenę atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa łódzkiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny łódzkich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji

kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej odnoszą się do całości gospodarki narodowej i poszczególnych wybranych sekcji gospodarki takich jak : C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają one znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane specjalnie na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej i w odniesieniu do wyżej wymienionych sekcji gospodarki.

W raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona ponadto do poziomu województw uwzględniając dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Województwo łódzkie jest położone w centrum Polski, a zarazem w centrum Europy. Jest to region o tradycjach przemysłowych, kojarzony z włókiennictwem i przemysłem odzieżowym. Obecnie w oparciu o trzecie pod względem liczby mieszkańców miasto w Polsce - Łódź, rozwijają się dynamicznie w tym regionie inne rodzaje przemysłu, szczególnie produkcja sprzętu AGD oraz biotechnologiczny.

Atuty województwa stanowią:

- znakomite położenie komunikacyjne - w województwie powstaje węzeł autostrad (w okolicach Strykowa), dzięki czemu województwo będzie miało najlepszą w Polsce lokalizację dla inwestycji przeznaczonych na rynek krajowy,
- dostęp do dużych zasobów pracy, nie tylko w postaci tanich pracowników o niskich kwalifikacjach, ale także wykwalifikowanych pracowników, co jest możliwe dzięki obecności licznych szkół wyższych oraz szkolnictwa zawodowego,
- duży potencjał naukowo - badawczy łódzkich szkół wyższych i ośrodków naukowych,
- znaczne zasoby węgla brunatnego, dzięki czemu województwo dysponuje nadwyżką taniej energii elektrycznej,
- bardzo duże zasoby wód termalnych, które mogą być podstawą rozwoju energii odnawialnej oraz rozwoju funkcji uzdrowiskowych regionu,
- atrakcyjne oferty inwestycyjne dla inwestorów w podstrefach specjalnych stref ekonomicznych.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa łódzkiego

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2014 r. (zł/osoba)	41839	44686	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2015)	2493603	38437239	6,5%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2015 r. (osoby)	21905	394987	5,5%
Absolwenci szkół średnich w 2015 r. (osoby)	18382	284187	6,5%
Liczba pracujących w 2015 r. (osoby)	1238	16084	7,7%
Struktura pracujących w 2015 r.	sektor rolniczy 12,3% sektor przemysłowy 30,6% sektor usługowy 57,1%	11,5% 30,5% 58,0%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2014 r. (mln zł)	3097,9	78823,1	3,9%
Kapitał spółek w 2014 r. (mln zł)	5273,8	215594,8	2,5%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– Łódzka – Starachowicka			
Oceny wyróżniające województwo łódzkie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Gospodarka narodowa klasa C Przemysł kapitałochłonny klasa C Przemysł pracochłonny klasa C Handel i naprawy klasa C Działalność profesjonalna naukowa i techniczna klasa C	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Handel i naprawy klasa B Zakwaterowanie i gastronomia klasa C	
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	bełchatowski, m. Łódź, m. Piotrków Trybunalski, m. Skierniewice	
Gminy	Klasa A	Aleksandrów Łódzki (m-w), Andrespol (w), Bełchatów (m), Brzeziny (m), Kleszczów (w), Konstantynów Łódzki (m), Ksawerów (w), Kutno (m), Łowicz (m), Łódź (m), Nowosolna (w), Pabianice (m), Piotrków Trybunalski (m), Rawa Mazowiecka (m), Rząśnia (w), Rzgów (m-w), Skierniewice (m), Stryków (m-w), Sulmierzyce (w), Tomaszów Mazowiecki (m), Zgierz (m)	
	Klasa B	Głowno (m), Łęczyca (m), Ozorków (m), Pabianice (w), Radomsko (m), Sieradz (m), Szczerców (w), Tuszyń (m-w), Wieluń (m-w), Zduńska Wola (m)	

Objaśnienia: (m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska,

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI - rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2015 to 2 493 603 mieszkańców, co stanowiło 6,5% ludności Polski. W województwie łódzkim struktura wieku w roku 2015 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 16,8% osób, produkcyjny: 61,4% i poprodukcyjny: 21,8% (Polska analogicznie: 18%, 62% i 20%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 26 uczelni wyższych, w których kształci się 82 tys. studentów, czyli 6% studentów w skali kraju.

Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie łódzkim 19 wydziałów uczelni wyższych otrzymało kategorię naukową A; a 26 wydziałów otrzymało kategorię – B. Warto także wspomnieć, że 23 szkoły wyższe nie otrzymały żadnej kategorii przyznawanej przez KEJN. Szczegółowe informacje znajdują się w Aneksie (tabela 5.). W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 7,7% uczniów województwa, natomiast do techników 28,8%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa we sierpniu 2016 r. 9,0%, dla porównania w Polsce - 8,5%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2016 wyniosło 3788,05 zł, czyli 98% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo łódzkie dostarczyło w 2014 r. 6,1% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 41839 zł, przy średniej dla Polski 44686 zł. Wynik ten plasuje województwo na 6 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2004-2014 wyniosła 181%, przy średniej dla Polski równej 181%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się dominującym udziałem sektora usług 57,1% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 12,3% i 30,6% pracujących (GUS, BDL 2016).

W strukturze przemysłu województwa łódzkiego wybijają się kilka działów takich jak: produkcja artykułów spożywczych (21% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2015 roku), produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (8%), produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (6%), a także produkcja wyrobów z metali (5%).

Region jest czołowym producentem odzieży (29% krajowej produkcji sprzedanej w 2015), wyrobów tekstylnych (22%), wyrobów farmaceutycznych (12%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (9%), artykułów spożywczych (8%), produktów z gumy i tworzyw sztucznych (7%), a także produkcji komputerów, wyrobów

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2016 r.) GUS.

elektronicznych i optycznych (6%). Województwo łódzkie ma też 9% udział w krajowym rynku poligrafii i reprodukcji zapisowych nośników informacji.³

Dla inwestorów istotne znaczenie może mieć to, które sektory są postrzegane jako strategiczne przez władze województwa łódzkiego. Na podstawie strategii rozwoju regionalnego można do nich zaliczyć: energetykę, logistykę, włókiennictwo, sektor rolno-spożywczy, budowlany, chemiczny i biotechnologiczny. Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie łódzkim, może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych przy współpracy z samorządem województwa łódzkiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory:

- branża włókiennicza, odzieżowa i dziewiarska,
- zaawansowane materiały budowlane,
- medycyna, farmacja, kosmetyki,
- energetyka, w tym odnawialne źródła energii,
- innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze,
- media, informatyka i telekomunikacja,
- mechatronika.

Inwestycje te w większości przypadków mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne: **Łódzka SSE, Starachowicka SSE, w następujących podstrefach:**

- **Łódzka SSE**, podstrefy: Aleksandrów Łódzki (m-w), Bełchatów (m), Brójce (w), Kleszczów (w), Koluszki (m-w), Konstantynów Łódzki (m), Ksawerów (w), Kutno (m), Łęczyca (m), Łowicz (m), Łódź (m), Opoczno (m-w), Ozorków (m), Paradyż (w), Piotrków Trybunalski (m), Radomsko (m), Rawa Mazowiecka (m), Sieradz (m), Skierniewice (m), Sławno (w), Stryków (m-w), Tomaszów Mazowiecki (m), Tomaszów Mazowiecki (w), Ujazd (w), Widawa (w), Wieluń (m-w), Wola Krzysztoporska (w), Wolbórz (m-w), Wróblew (w), Zduńska Wola (m), Żelów (m-w), Zgierz (m), Zgierz (w), Żychlin (m-w),
- **SSE Starachowicka**, podstrefa: Mniszków (w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać ulgę w podatku dochodowym sięgającą 35% - 55%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Łódzkiego, I kwartał 2016 oraz Biuletynu Statystycznego I kwartał 2015, www.stat.gov.pl (26.10.2016) .

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo łódzkie należy do atrakcyjnych województw w Polsce, o czym świadczy uzyskana przez nie dość wysoka ocena potencjalnej atrakcyjności inwestycyjna PAI₂ dla gospodarki narodowej (klasa C), szczególnie dla inwestycji kapitałochłonnych i pracochłonnych w handel i naprawy, a także dla działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (klasa C). Również efekty inwestycji mierzone wskaźnikiem rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej wskazują na istnienie w tym województwie korzystnych ogólnych warunków dla prowadzenia biznesu, ze szczególnym uwzględnieniem handlu i napraw (klasa B), a także turystyki z gastronomią (klasa C).

W latach 2003-2013 województwo nieznacznie podniosło swoją pozycję konkurencyjną na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych mierzoną wartością kapitału podstawowego podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego z 2,0% do 2,4%.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od trzech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności.⁴ Ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

Województwo łódzkie zostało ocenione jako region o dość niskiej atrakcyjności inwestycyjnej (klasa D) spośród 273 regionów Unii Europejskiej szczebla NUTS 2. Polski region zajął 173 miejsce, co oznacza, że poprawiło swoją lokatę o 18 pozycji względem poprzedniego badania, a zarazem klasę atrakcyjności inwestycyjnej (E do D). Województwo posiada przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego, ocenionego na klasę A.

Województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż regiony:

- **austriackie:** Burgenland;
- **belgijskie:** Prov. Hainaut, Prov. Luxembourg;
- **brytyjskie:** Cumbria, East Yorkshire and Northern Lincolnshire, Lincolnshire, Cornwall and Isles of Scilly, West Wales and The Valleys, Highlands and Islands;
- **bułgarskie:** Severozapaden, Severen tsentralen, Severoiztochen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

- **czeskie:** Severozápad;
- **francuskie:** Champagne-Ardenne, Picardie, Basse-Normandie, Bourgogne, Lorraine, Poitou-Charentes, Limousin, Guadeloupe, Martinique, Guyane, Réunion;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia Thraki, Kentriki Makedonia, Dytiki Makedonia, Thessalia, Ipeiros, Ionia Nisia, Dytiki Ellada, Sterea Ellada, Peloponnisos, Voreio Aigaio, Notio Aigaio, Kriti;
- **hiszpańskie:** Galicia, Cantabria, Castilla y León, Castilla-La Mancha, Extremadura, Comunidad Valenciana, Illes Balears, Andalucía, Región de Murcia, Canarias;
- **holenderskie:** Friesland, Drenthe, Zeeland;
- **niemieckie:** Mecklenburg-Vorpommern, Lüneburg, Weser-Ems, Münster, Koblenz, Saarland, Sachsen-Anhalt;
- **portugalskie:** Norte, Algarve, Centro, Alentejo, Região Autónoma dos Açores, Região Autónoma da Madeira;
- **rumuńskie:** Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud - Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest;
- **słowackie:** Západné Slovensko, Stredné Slovensko, Východné Slovensko;
- **węgierskie:** Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld;
- **włoskie:** Abruzzo, Molise, Campania, Puglia, Basilicata, Calabria, Sicilia, Sardegna, Umbria, Marche.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **rynku pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług. Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rysunek 1 i 2). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

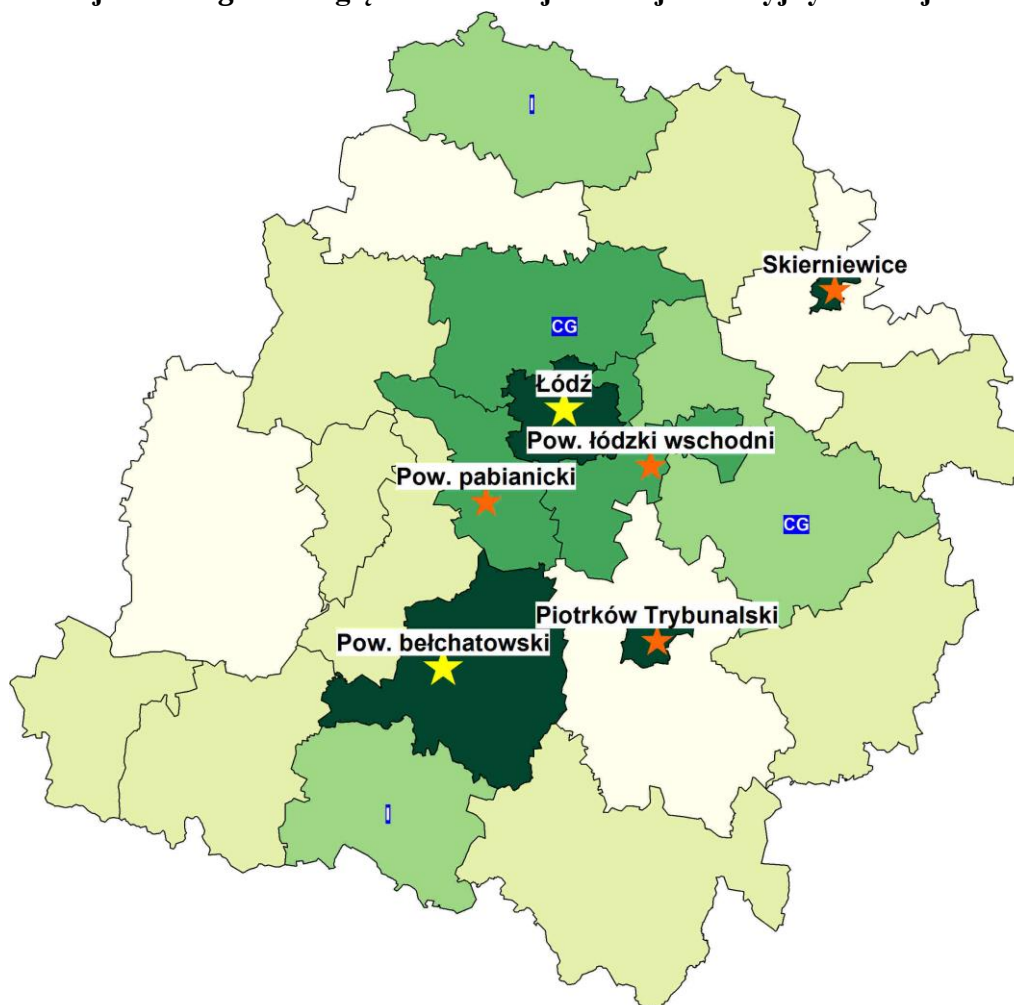
Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach powiatu - **złote gwiazdy** to: powiat bełchatowski i powiat miasta Łódź oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to powiaty: łódzki wschodni, pabianicki, Piotrków Trybunalski, Skierniewice.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Bełchatów (m), Konstantynów Łódzki (m), Kutno (m), Łódź (m), Pabianice (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Brzeziny (m), Głowno (m), Łowicz (m), Piotrków Trybunalski (m), Radomsko (m), Rawa Mazowiecka (m), Sieradz (m), Skierniewice (m), Tomaszów Mazowiecki (m), Zgierz (m).

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. łódzkiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW
dla gospodarki narodowej w 2015

★ Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

★ Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

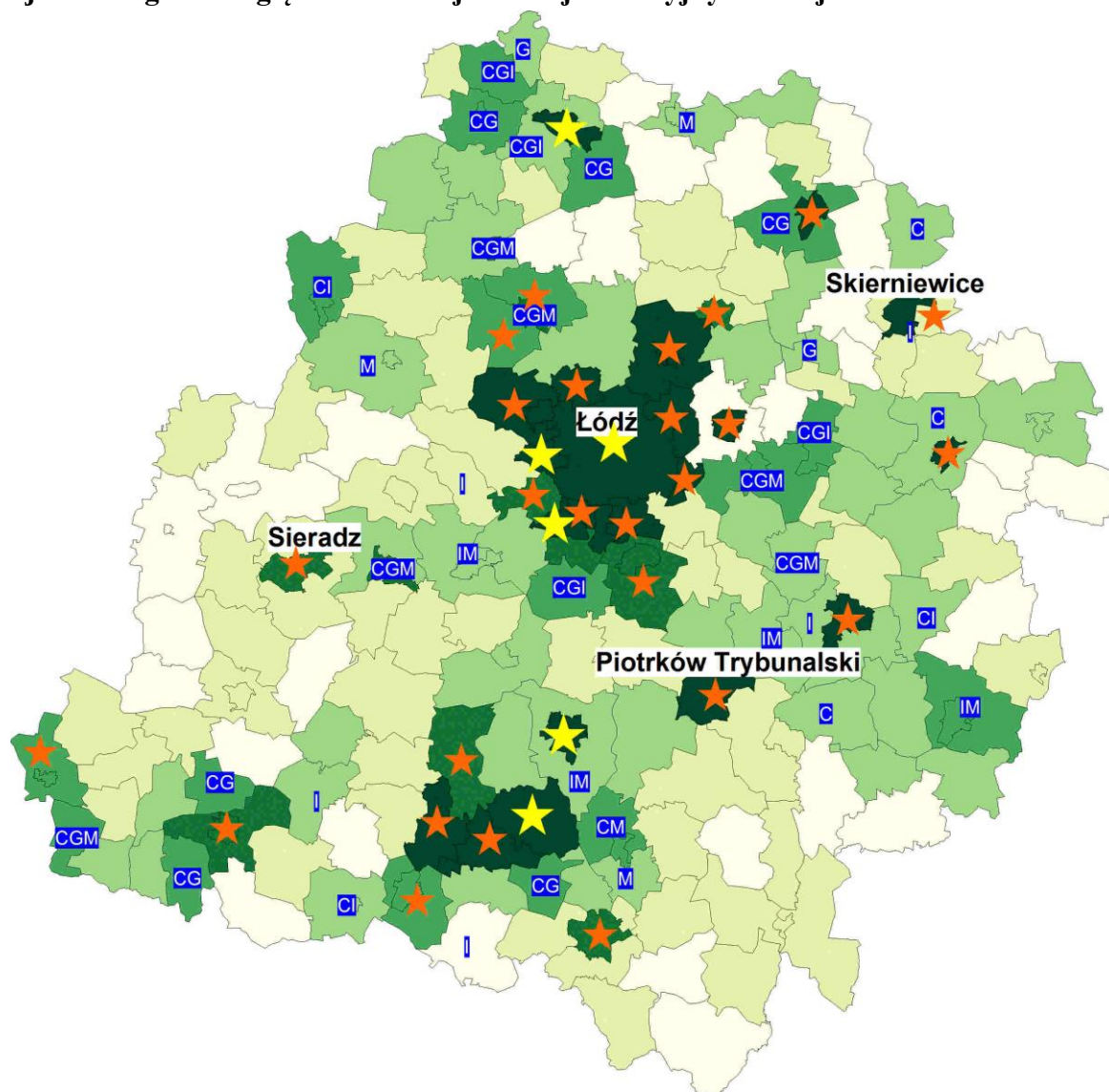
C Przemysł przetwórczy
G Handel i naprawy
I Zakwaterowanie i gastronomia
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

bełchatowski, miasto Łódź

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. łódzkiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2015

- A
- B
- C
- D
- E
- F

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł przetwórczy
G Handel i naprawy
I Zakwaterowanie i gastronomia
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Bełchatów (m), Konstantynów Łódzki (m), Kutno (m), Łódź (m), Pabianice (m), Kleszczów(w)

Źródło: Opracowanie własne.

W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Kleszczów (w),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Andrespol (w), Ksawerów (w), Nowosolna (w), Ozorków (w), Pabianice (w), Parzęczew (w), Rząśnia (w), Sulmierzyce (w), Szczerców (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Aleksandrów Łódzki (m-w), Pajęczno (m-w), Rzgów (m-w), Stryków (m-w), Tuszyn (m-w), Wieluń (m-w), Wieruszów (m-w).

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.⁵

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie łódzkim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego
www.biznes.lodzkie.pl

⁵ Informacje zawarte w tej części raportu odnoszą się do stanu na koniec 2015 roku.

Łódzkie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIiIZ to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników. Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu. Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Wojewódzkie Porozumienie Izb Gospodarczych (<http://www.rig.kutno.pl/>)

W skład WPIG wchodzi: Regionalna Izba Gospodarcza w Kutnie, Regionalna Izba Gospodarcza w Łodzi, Regionalna Izba Budownictwa w Łodzi, Regionalna Izba Gospodarcza w Piotrkowie Trybunalskim, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Radomsku, Skierniewicka Izba Gospodarcza, Izba Gospodarcza Regionu Tomaszowskiego. Główny cel działalności WPIG to określenie konieczności integracji środowisk gospodarczych w celu wspólnej reprezentacji ich interesów wobec władz wojewódzkich oraz zdynamizowanie prac nad kształtem samorządu gospodarczego i jego udziału w życiu gospodarczym regionu łódzkiego. Wśród najważniejszych zadań WPIG można wymienić: działania zmierzające do stworzenia i uchwalenia „Ustawy o Samorządzie Gospodarczym”, współpracę z innymi stowarzyszeniami gospodarczymi działającymi na terenie województwa łódzkiego w celu podnoszenia rangi małych i średnich przedsiębiorstw, tworzenie partnerskich zasad działania z władzami samorządowymi województwa łódzkiego, udział przedstawicieli WPIG w obradach Sejmiku Województwa Łódzkiego, a także integrację organizacji środowisk gospodarczych i reprezentację pracodawców województwa łódzkiego.

Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa (www.liph.com.pl)

ŁIPH jest organizacją samorządu gospodarczego skupiającą ponad 300 firm, na rzecz których świadczy różnorodne usługi. Główną ideą Izby jest troska o przedsiębiorców. Podstawowe obszary działania ŁIPH to m.in.: spotkania B2B, konferencje i szkolenia, doradztwo, informacja gospodarcza, reprezentacja interesów firm członkowskich, realizacja projektów współfinansowanych z UE, wsparcie w podnoszeniu konkurencyjności na rynkach zagranicznych. Oferta Izby dla eksporterów obejmuje m.in. usługi legalizacji dokumentów, wystawianie świadectw pochodzenia towaru (od 2 marca 2015 r.), a także kojarzenie partnerów zagranicznych (poszukiwanie zagranicznych partnerów biznesowych, przekazywanie informacji nt. przetargów i ofert firm zagranicznych adresowanych do polskich przedsiębiorstw, udostępnianie informacji o zagranicznych, branżowych imprezach targowo-wystawienniczych, misjach gospodarczych organizowanych z Polski

i do Polski, przekazywanie danych rynkowych polskich placówek za granicą, jak również zagranicznych przedstawicielstw dyplomatycznych i handlowych w Polsce, informowanie o planowanych wizytach w Polsce przedstawicieli zagranicznych przedsiębiorstw).

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi (www.frp.lodz.pl)

FRP podejmuje działania, których celem jest integracja środowiska biznesu, rozwój innowacji, współpraca między przedsiębiorstwami i jednostkami naukowo-badawczymi, transfer wiedzy i technologii, budowa gospodarki opartej na wiedzy oraz wspieranie integracji europejskiej. Fundacja oferuje m.in.: usługi szkoleniowe (w tym na zamówienie – dostosowane do potrzeb klienta), doradcze (np. audyt technologiczny, innowacyjny i eksportowy) oraz informacyjne, a także organizuje kursy dla kandydatów na członków rad nadzorczych. FRP wydaje miesięcznik Biuletyn Informacyjny FRP, organizuje spotkania Forum Przedsiębiorczości oraz prowadzi spotkania Nauka dla Biznesu. Jako koordynator Fundacja prowadzi pilotażowe projekty m.in. z zakresu nowoczesnego zarządzania, rozwoju eksportu, popularyzacji nauki i promocji osiągnięć zespołów badawczych, społecznej odpowiedzialności biznesu, dostosowania programów uczelni wyższych do potrzeb gospodarki, integracji grup szczególnego ryzyka w przedsiębiorstwach i społeczeństwie, mobilności w podejmowaniu zatrudnienia w UE.

Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o. Technopark Łódź (<http://www.technopark.lodz.pl/>)

Oferta Technoparku Łódź obejmuje m.in.: transfer nowoczesnych technologii ze sfery nauki do sfery biznesu (BioNanoPark - centrum wdrożeniowe dla biznesu obejmujące Laboratorium Biotechnologii Przemysłowej, Laboratorium Biofizyki Molekularnej i Nanostrukturalnej wraz z Pracownią Indywidualnych Implantów Medycznych, która jako jedyna w Polsce wykonuje implanty przygotowywane na miarę dla konkretnego pacjenta metodą tzw. szybkiego prototypowania), a także pomoc młodym firmom (Inkubator Technologiczny). Park oferuje preferencyjne warunki dzierżawy terenu - tereny inwestycyjne dla przedsiębiorców podzielono na 22 działki inwestycyjne różnej wielkości, które są objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego - obszar ten przeznaczony jest pod usługi i nieuciążliwą produkcję oraz zabudowę hotelową. Oferta jest szczególnie atrakcyjna dla firm, które nie chcą inwestować we własne działy R&D, ponieważ mogą na atrakcyjnych warunkach zlecać badania swoich produktów centrum wdrożeniowemu BioNanoPark. Na terenie Parku funkcjonuje także Centrum szkoleniowo-konferencyjne.

Belchatowski Kleszczowski Park Przemysłowo Technologiczny Sp. z o.o. (<http://www.ppt.belchatow.pl/>)

BKPPT wykorzystując lokalną infrastrukturę umożliwia podejmowanie na preferencyjnych warunkach działalności gospodarczej, zwłaszcza przez małych i średnich przedsiębiorców. Oferta Parku obejmuje m.in.: możliwość nabycia lub dzierżawy terenów inwestycyjnych dla inwestorów krajowych i zagranicznych, możliwość wynajęcia powierzchni w Inkubatorze Technologicznym, korzystania z infrastruktury oraz profesjonalnych usług pomocniczych (usługi informacyjne, szkoleniowe, doradcze, księgowe, prawne, innowacyjne), transferu technologii, jak również pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych, w tym z funduszy

strukturalnych Unii Europejskiej. Park oferuje również usługi wirtualnego adresu. W ramach Parku funkcjonuje Regionalne Centrum Inteligentnej Energii oferujące pomoc na wszystkich etapach realizacji inwestycji z wykorzystaniem energooszczędnych i innowacyjnych rozwiązań technologicznych.

4.2. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREFY EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

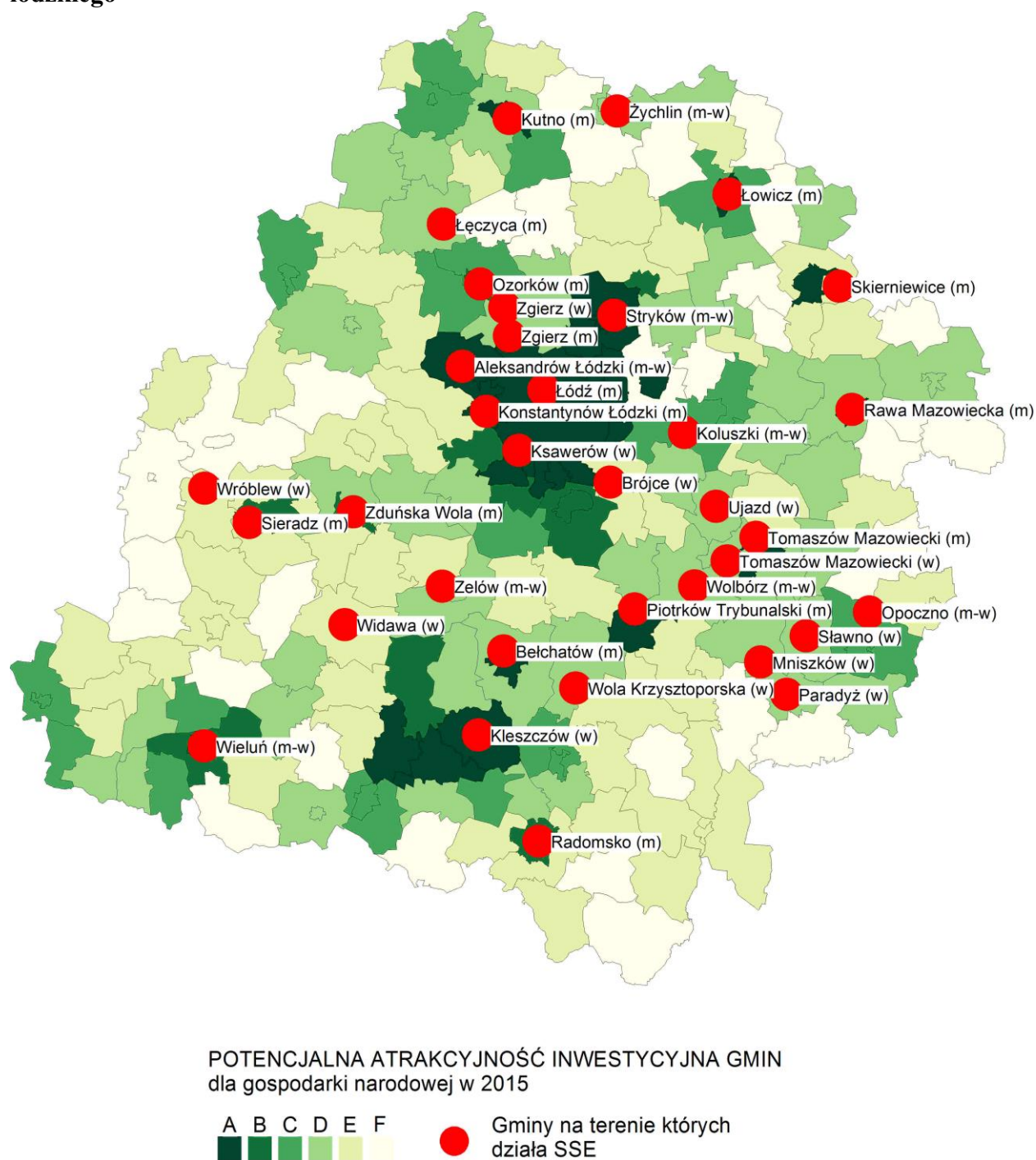
Na terenie województwa łódzkiego funkcjonują 2 specjalne strefy ekonomiczne: Łódzka i Starachowicka. Do końca 2015 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 15 miast i 20 gmin - zob. rys. 3.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 1998 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2015 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 12 mld zł, co stanowi 11% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 30 tys. miejsc pracy w regionie, co stanowi 10% wszystkich miejsc pracy utworzonych w strefach (tab. 4 w Aneksie).

Największa wartość inwestycji strefowych napłynęła do Łodzi. Zostały tu zrealizowane inwestycje o zróżnicowanej strukturze branżowej m.in. spożywcza (Dakri Sp. z o.o., Pifo Eko, Strefa Sp. z o.o.), tworzywa sztuczne (COKO, Werk Polska Sp z o.o., Wirthwein Polska Sp z o.o., Hirsch Porozell Sp. z o.o., MECALIT POLSKA Sp. z o.o., CKM Technologie), BPO (Fujitsu Services Sp. z o.o., Business Support Solution S.A.), opakowania (Albea Poland Sp. Z o.o., Schaumaplast, Organika Sp. z o.o., AMCOR FLEXIBLES REFLEX Sp. z o.o., medyczna (MDH Sp. z o.o.), kosmetyczna (Gillette Poland International Sp z o.o, Delia Cosmetics Distribution), informatyczna (DELL Products (Poland) Sp z o.o., Ericpol Telecom Sp. z o.o., AMG.lab), motoryzacyjna (P.H.U. Bilex Sp. z o.o. ABB Sp. z o.o.), wyroby metalowe (Bobrus Maszyny Poligraficzne Sp. z o.o.), sprzęt AGD (BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o., Grupa Bosch-Siemens, Coko-Werk Polska Sp. z o.o.).

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa łódzkiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów z sektora nowoczesnych usług i badawczo-rozwojowych, AGD, farmaceutyczno-kosmetycznego i materiałów budowlanych, zarówno w przypadku Łódzkiej jak i Starachowickiej SSE.

Rysunek 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa łódzkiego

Źródło: Opracowanie własne.

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,868	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,556	C	C	E	E	D
LUBELSKIE	0,131	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,296	E	E	D	D	E
ŁÓDZKIE	0,636	C	B	E	E	D
MAŁOPOLSKIE	0,759	B	B	A	A	B
MAZOWIECKIE	1,000	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,243	E	E	E	F	E
PODKARPACKIE	0,314	E	E	D	E	D
PODLASKIE	0,210	E	E	E	D	E
POMORSKIE	0,716	B	C	A	A	B
ŚLĄSKIE	0,988	A	A	C	C	A
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,000	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,291	E	E	C	C	D
WIELKOPOLSKIE	0,618	C	C	B	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,693	B	C	D	A	C

Źródło: Opracowanie na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej w 2016 r.

Tabela 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
bełchatowski	0,308	A	A	A	A	A
m. Łódź	0,299	A	A	A	A	A
m. Skierniewice	0,288	A	A	A	C	A
m. Piotrków Trybunalski	0,270	A	A	B	B	A
łódzki wschodni	0,230	C	C	C	B	C
zgierski	0,229	C	B	C	D	D
pabianicki	0,228	C	C	C	C	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2016 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tabela 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Bełchatów (m)	0,228	A	A	A	A	A
Łódź (m)	0,217	A	A	A	A	A
Pabianice (m)	0,212	A	A	A	A	A
Rawa Mazowiecka (m)	0,212	A	A	A	C	A
Skierniewice (m)	0,207	A	A	A	C	A
Zgierz (m)	0,192	A	A	A	C	A
Piotrków Trybunalski (m)	0,191	A	A	A	B	A
Tomaszów Mazowiecki (m)	0,190	A	A	A	C	B
Konstantynów Łódzki (m)	0,186	A	A	A	A	A
Łowicz (m)	0,183	A	A	A	B	A
Kutno (m)	0,182	A	A	A	A	A
Brzeziny (m)	0,180	A	A	A	C	B
Łęczyca (m)	0,174	B	A	A	E	A
Radomsko (m)	0,174	B	A	B	C	A
Zduńska Wola (m)	0,173	B	B	B	D	A
Głowno (m)	0,169	B	B	B	C	C
Sieradz (m)	0,165	B	B	C	C	B
Ozorków (m)	0,160	B	B	C	D	B
Gminy wiejskie						
Kleszczów (w)	0,325	A	A	A	A	A
Sulmierzyce (w)	0,198	A	A	A	A	C
Ksawerów (w)	0,190	A	A	A	C	B
Andrespol (w)	0,190	A	A	A	B	A
Nowosolna (w)	0,184	A	A	A	B	A
Rząśnia (w)	0,176	A	A	A	A	B
Szczerców (w)	0,170	B	B	B	B	C
Pabianice (w)	0,161	B	B	B	B	C
Jeżów (w)	0,157	C	B	C	B	D
Parzęczew (w)	0,156	C	B	C	C	C
Nowe Ostrowy (w)	0,156	C	C	B	C	D
Bolesławiec (w)	0,156	C	C	C	D	C
Czarnożyły (w)	0,151	C	C	C	D	D
Ozorków (w)	0,150	C	C	C	C	C
Łowicz (w)	0,150	C	C	C	D	D

Krzyżanów (w)	0,146	C	C	C	D	E
Lgota Wielka (w)	0,144	C	C	C	E	D
Dłutów (w)	0,143	C	C	C	C	D
Mokrsko (w)	0,142	C	C	C	D	D
Gminy miejsko-wiejskie						
Aleksandrów Łódzki (m-w)	0,192	A	A	A	B	A
Rzgów (m-w)	0,185	A	A	A	B	B
Stryków (m-w)	0,178	A	A	A	A	B
Tuszyn (m-w)	0,163	B	B	A	A	C
Wieluń (m-w)	0,159	B	B	B	A	B
Pajęczno (m-w)	0,158	C	B	B	C	C
Uniejów (m-w)	0,153	C	C	E	A	D
Koluszki (m-w)	0,151	C	C	C	D	C
Krośniewice (m-w)	0,149	C	C	C	D	D
Wieruszów (m-w)	0,149	C	C	C	C	C
Kamieńsk (m-w)	0,147	C	C	D	D	C
Opoczno (m-w)	0,142	C	D	D	C	C

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2016).

**Tabela 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH
NA KONIEC 2015 R.**

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł	Liczba nowych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Łódzka	Powiat bełchatowski, Bełchatów (m)	-	-	brak
Łódzka	Powiat bełchatowski, Kleszczów (w)	208	142	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych; metale
Łódzka	Powiat bełchatowski, Zelów (m-w)	-	-	brak
Łódzka	Powiat kutnowski, Kutno (m)	1 957	1 464	artykuły spożywcze; wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Łódzka	Powiat kutnowski, Żychlin (m-w)	-	-	brak
Łódzka	Powiat łaski, Widawa (w)	4	42	chemikalia i wyroby chemiczne
Łódzka	Powiat łęczycki, Łęczyca (m)	276	978	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Łódzka	Powiat łowicki, Łowicz (m)	19	15	chemikalia i wyroby chemiczne; urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Łódzka	Powiat łódzki wschodni, Brójce (w)	-	-	brak
Łódzka	Powiat łódzki wschodni, Koluszki (m-w)	25	43	magazynowanie i usługi wspomagające transport
Łódzka	Powiat m. Łódź, Łódź (m)	3 081	8 762	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń; urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Łódzka	Powiat m. Piotrków Trybunalski, Piotrków Trybunalski (m)	458	2 017	metale
Łódzka	Powiat m. Skierniewice, Skierniewice (m)	20	16	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Łódzka	Powiat opoczyński, Opoczno (m-w)	29	25	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat opoczyński, Paradyż (w)	202	27	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat opoczyński, Sławno (w)	19	3	pozostałe produkty górnictwa i wydobywania
Łódzka	Powiat pabianicki, Konstantynów Łódzki (m)	223	215	chemikalia i wyroby chemiczne; podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne; wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Łódzka	Powiat pabianicki, Ksawerów (w)	283	552	wyroby tekstylne; podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne
Łódzka	Powiat piotrkowski, Wola Krzysztoporska (w)	-	-	brak
Łódzka	Powiat piotrkowski, Wolbórz (m-w)	39	219	magazynowanie i usługi wspomagające transport
Łódzka	Powiat radomszczański, Radomsko (m)	1 163	3 271	urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Łódzka	Powiat rawski, Rawa Mazowiecka (m)	142	286	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych; maszyny i urządzenia, gdzie indziej

niesklasyfikowane; meble				
Łódzka	Powiat sieradzki, Sieradz (m)	147	159	podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne
Łódzka	Powiat sieradzki, Wróblew (w)	25	-	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat tomaszowski, Tomaszów Mazowiecki (m)	383	514	artykuły spożywcze; wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat tomaszowski, Tomaszów Mazowiecki (w)	285	399	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat tomaszowski, Ujazd (w)	854	297	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat wieluński, Wieluń (m-w)	150	443	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Łódzka	Powiat zduńskowski, Zduńska Wola (m)	31	354	odzież
Łódzka	Powiat zgierski, Aleksandrów Łódzki (m-w)	434	640	chemikalia i wyroby chemiczne; urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Łódzka	Powiat zgierski, Ozorków (m)	792	1 451	papier i wyroby z papieru; wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat zgierski, Stryków (m-w)	537	431	papier i wyroby z papieru; podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne
Łódzka	Powiat zgierski, Zgierz (m)	163	284	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat zgierski, Zgierz (w)	-	-	brak
Starachowicka	Powiat opoczyński, Mniszków (w)	30	54	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

TABELA 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRZYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi	b.d.
Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi	A – Kompozycji, Teorii Muzyki, Rytmiki i Edukacji Muzycznej
	B – Wydział Wokalno-Aktorski
	B – Wydział Instrumentalny
	B – Wydział Fortepianu, Organów, Klawesynu i Instrumentów Dawnych
Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi	B – Wydział Wzornictwa i Architektury Wnętrz
	B – Wydział Sztuk Wizualnych
	B – Wydział Grafiki i Malarstwa
	B – Wydział Tkaniny i Ubioru
Mazowiecka Wyższa Szkoła Humanistyczno-Pedagogiczna w Łowiczu	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi	A – Wydział Operatorski i Realizacji Telewizyjnej
	A – Wydział Reżyserii Filmowej i Telewizyjnej
	B – Wydział Organizacji Sztuki Filmowej
	B – Wydział Aktorski
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Skierniewicach	b.d.
Politechnika Łódzka	A – Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności
	A – Architektury i Inżynierii Środowiska
	A – Wydział Chemiczny
	A – Wydział Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki
	A – Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów
	A – Wydział Mechaniczny
	A – Wydział Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej

	B – Wydział Organizacji i Zarządzania
	B – Wydział Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska
	B – Instytut Papiernictwa i Poligrafii
Społeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi	A – Wydział Zarządzania
	B – Instytut Anglistyki
	B – Instytut Technologii Informatycznych
Szkoła Wyższa Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	b.d.
Uczelnia Nauk Społecznych	b.d.
Uniwersytet Łódzki	A – Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
	A – Wydział Zarządzania
	A – Wydział Biologii i Ochrony Środowiska
	A – Wydział Chemii
	A – Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej
	B – Wydział Filologiczny
	B – Wydział Filozoficzno-Historyczny
	B – Wydział Prawa i Administracji
	B – Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych
	B – Wydział Nauk o Wychowaniu
	B – Wydział Nauk Geograficznych
	B – Wydział Matematyki i Informatyki
Uniwersytet Medyczny w Łodzi	A – Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego
	A – Wydział Lekarski
	A – Wydział Farmaceutyczny
	A – Wydział Nauk o Zdrowiu
	B – Wydział Wojskowo-Lekarski
Wschód-Zachód Szkoła Wyższa im. Henryka Józwiaka	b.d.
Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła COSINUS w Łodzi	b.d.

Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej i Nauk Społecznych w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna im. prof. Szczepana A. Pieniążka w Skierniewicach	b.d.
Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Gospodarki Krajowej w Kutnie	b.d.
Wyższa Szkoła Handlowa im. Króla Stefana Batorego w Piotrkowie Trybunalskim	b.d.
Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Pabianicach	b.d.
Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Sieradzu	b.d.
Wyższa Szkoła Informatyki i Umiejętności z siedzibą w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Kosmetyki i Nauk o Zdrowiu w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Kupiecka w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Nowa Edukacja w Łomiankach	b.d.
Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Sportowa im. Kazimierza Górskiego w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych w Łodzi	B – dla całej szkoły
Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Zawodowa Łódzkiej Korporacji Oświatowej w Łodzi	b.d.
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach; Filia w Piotrkowie Trybunalskim	B – Wydział Filologiczno-Historyczny
	B – Wydział Nauk Społecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Dziennika Urzędowego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Warszawa, dnia 9 lipca 2014 r.; Pozycja 38; Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 lipca 2014 roku; o przyznanych kategoriach naukowych jednostkom naukowym.

Korekta oraz tłumaczenie raportu: Paulina Mechło.